

KOMMUNSTYRELSEN
SKOLROTELN

STOCKHOLMS STAD
UTBILDNINGSNÄMNDEN

2010 -10- 2 9
Dnr: 10-400/760/

DNR: 335-2241/2010
DATUM: 2010-10-29

Till berörd remissinstans

**ANGÅENDE REMISSEN OM MOTION AV PAUL
LAPPALAINEN (MP) OM ELEVERNAS
KUNSKAPER OM FÖRTRYCK OCH SVENSKA
BROTT MOT MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER**

Detta gäller remissvar på "Motion av Paul Lappalainen (mp) om elevernas kunskaper om förtryck och svenska brott mot mänskliga rättigheter"
Dnr: 335-2241/2010

Remisstiden sträcker sig till den 30 april 2011, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Skolroteln är Åsa Härkegård, tfn 08-508 29 162.

Remissvar skickas till:

- Skolroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: RIV-remissvar.SLK@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Skolroteln

Remitteringsmapp

Ärende: Motion av Paul Lappalainen (mp) om elevernas kunskaper om förtryck och svenska brott mot mänskliga rättigheter

Inkom till KF/KS kansli den

Behandling i övrigt:

För yttrande senast:

Stadsdelsnämnderna

Facknämnderna
Utbildningsnämnden

Övriga
Stadsledningskontoret

31.

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2010-09-30
Dnr:	335-2241/2010
Till:	R IV

2010 09 19

Motion av Paul Lappalainen (mp) om elevernas kunskaper om förtryck och svenska brott mot mänskliga rättigheter

Skolan är en viktig aktör i försvaret och utvecklingen av demokrati och mänskliga rättigheter. I synnerhet är frågan om människors lika värde en nyckelfråga – dvs. lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnicitet, religion, funktionshinder och sexuell läggning. Dessa värden måste ständigt hållas levande och förnyas.

För några år sedan blev det viktigt att i svenska skolor lyfta frågan om Förintelsen. Senare lyftes fram vikten av att eleverna lär sig också om förtryck och brott mot mänskliga rättigheter som begåtts i kommunismens namn.

Dessa brott är viktiga att ta upp liksom de brott som begåtts och begås i upplysningens och demokratins namn i den så kallade tredje världen.

Men alltför lätt lokaliseras sådana brott till andra politiska system, länder och världsdelar. Det är alltför lätt att missa det faktum att de byggdes upp på den vardagliga aytrubning av mänskliga rättigheter som har pågått i många länder, inklusive Sverige. Eftersom det enorma förtrycket och brotten skedde någon annanstans samt kopplas till totalitära ideologier – blir den pedagogiska kopplingen till Sverige väldigt svag. I synnerhet med tanke på att vi lever i ett land som ibland betecknas som världens moraliska supermakt, riskerar budskapet att bli att det är de andra och inte vi svenskar som har problem.

Sverige har bidragit till främjande av mänskliga rättigheter ut i världen. Motverkande av förtryck och diskriminering mot kvinnor och etniska minoriteter har länge varit viktiga frågor i utrikespolitiken. Tyvärr verkar det samtidigt saknas insikter om förtryck och brister i mänskliga rättigheter som del av Sveriges historia. Och om man inte förstår dessa frågor som del av svensk historia, finns det risk att man som vuxen har svårare att förstå mänskliga rättigheter inklusive antidiskriminering som viktiga frågor även i Sverige. Ett tecken på problemet är att det är endast under senare år som frågan överhuvudtaget har diskuterats som en del av Sveriges inrikespolitik.

Det är därför viktigt att kartlägga och analysera våra egna och elevernas kunskaper om förtryck och brott mot mänskliga rättigheter som begåtts och begås i Sverige. Med hänsyn till nivån och djupet i kunskaperna behöver man utveckla Stockholms värdegrunds- och demokratiarbete i skolan.

Det finns ett flertal områden som kan nämnas där kunskaper förmodligen saknas – och bör undersökas. Till exempel lagarna som länge diskriminerade kvinnor, behandlingen av samerna, lagar och praxis som länge diskriminerade romer, behandling av människor med funktionsnedsättning, tvångssterilisering, hantering av judiska flyktingar på 1930-talet och Sveriges instiftande av världens första institut för rasbiologi.

Syftet med motionen är inte en kartläggning av elevernas kunskaper på individnivå. Det viktiga är den mer generella kunskapsnivån.

Som del i detta behövs också en mer generell kartläggning av huruvida förtryck och brott mot mänskliga rättigheter som en del av Sveriges historia ingår i skolans utbildning. Här räcker det inte med att hänvisa till att skolan ska generellt ansvara för lärdomar om värdegrundsarbete, demokratiarbete eller utbildning om mänskliga rättigheter.

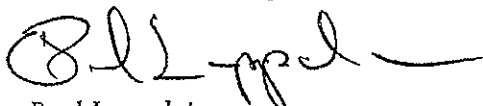
Det intressanta är vad som görs i skolan, inte bara i teori utan i praktiken. Och om det saknas utbildning i dessa frågor. Eller om kunskaper verkligen överförs till eleverna.

Slutligen - en sådan översyn eller kartläggning är inte minst viktig för vår svenska självbild. Dels är det berikande att få ett större sammanhang om vilka vi är och vad Sverige växt fram i för mångkulturella sammanhang. Och dels är det grundläggande för förebyggandet av rasism och diskriminering när Sveriges fem nationella minoriteter synliggörs. När invandrarnas historia och insatser i Sverige erkänns. Invandrare, nationella minoriteter m.fl. kommer aldrig uppleva sig själva som en del av Sverige så länge skolan antingen osynliggör dem eller talar om dem som problem och/eller hinder.

Med hänsyn till ovan yrkar jag att

1. utbildningsförvaltningen får i uppdrag att undersöka elevernas kunskaper om brott mot mänskliga rättigheter som funnits eller finns i Sverige samt rapportera tillbaks till kommunfullmäktige
2. utbildningsförvaltningen ska kartlägga innehållet i skolornas undervisning om mänskliga rättigheter och särskilt förtryck och brott mot mänskliga rättigheter i Sverige samt redovisa dessa kunskaper till kommunfullmäktige
3. utbildningsnämnden ska, i den mån det finns brister, inarbeta lärdomarna från dessa kartläggningar i skolans värdegrunds- och demokratiarbete.

Stockholm den 19 september 2010

Paul Lappalainen